

יום ד', ט"ו בטבת תשס"א (10 בינואר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

אתמול, **י"ד בטבת**, היה יום פטירתו של **פנחס רוטנברג** – מהנדס ומנהיג ציוני ומבוני היישוב היהודי החדש בארץ-ישראל – בשנת תש"ג (1942-5703). נולד באוקראינה ב-1879, שם מילא תפקיד חשוב במהפכת 1905 ברוסיה; רוטנברג חזר מאירופה לרוסיה ב-1917 והיה מ"מ של מושל מוסקווה בימי קרנסקי. הוא עלה ארצה ב-1919 וקיבל זכיון מאת ממשלת המנדאט להקמת תחנת-כוח לחשמל ליד הירמוך והירדן ("נהריים"). ב-1923 **פנחס רוטנברג הקים את חברת החשמל הארץ-ישראלי** ועמד בראשה. הוא כיהן פעמיים כיו"ר הוועד הלאומי.

[יודאיקה

לקסיקון]

מפנחס לפנחס, ומתוך הרהורים אודות עצרת ההזדהות הנלהבת עם ירושלים, שבה זכיתי להיות שלשום בלילה (ובין היתר היתה הסיבה לאי-הופעת הדף של אתמול), **המאמר הבא שהופיע לפני כ-4 שנים בעלון "ערכים", אך לראשונה לפני כמעט 30 שנה ולע"ד המסר המרכזי שלו הוא "רלוונטי" עוד יותר היום...:**

"שר האוצר, מר פינחס ספיר, יצא למלחמה במיסטיקה. בראיונו בשידורי ישראל על עתיד השטחים, קבל על כך שהכניסו מושגים מיסטיים לזיוכוח על יהודה ושומרון, בעוד הציונות המדינית התקוממה נגד המיסטיקה ולחמה בה. במחצית השניה של המאה ה-20 צריך – כך אמר ספיר – לדבר על דברים רציונליים; ולא הדת או התנ"ך צריכים להכריע בעניין הגבולות... מר ספיר טועה, ועמו טועים רבים אחרים. הציונות לא היתה מעולם תנועה רציונלית. היא היתה האבסורד הגדול ביותר שאפשר היה להעלות על הדעת... היא קמה נגד ההגיון, והתפתחה בניגוד לשכל, והשיגה מה שהשיגה חרף כל התחזיות..."

מי שיש לו גישה רציונלית אל החיים, וגם קצת שכל בקדקודו – איננו מתייחס אל תופעות של מיסטיקה כאילו אינן קיימות. כאשר מיסטיקה היא מקור של אנרגיה, והאנרגיה מעתיקה הרים – רק סומא יסרב להודות בקיומה, מפני שקיומה סותר את העקרונות השכלתניים שלו. כל אדם נבון יבדוק את התופעות לגופן ויתהה על גורמיהן. **ואם יתברר לו שהגורמים הללו אינם עולים בקנה אחד עם מדעי החברה המודרניים, עם התחזיות המדעיות ועם המחשבה הרציונלית – הוא ירשום לפניו שיש עוד כוחות המשפיעים על גורלם של עמים, מלבד אלה שהמדע מכיר בהם. ואם יגיע למסקנה שכוחות מיסטיים הם – הוא לא יתבייש במילה, ולא יפסול אותה, ולא ינסה לגרשה כדרך שמגרשים שד.** הקשר המופלא והיחיד במינו בין העם היהודי לארץ-ישראל **נתקיים ע"י התנ"ך ועל-ידי סידור התפילה. מי שסבור כי אין זה נעים – גם הוא לא ימצא הסבר אחר... כל יהודי שקרא בתנ"ך על ירושלים, על חברון, על שיליה ועל שכם, ידע שהמקומות האלה – שלו הם, ושיום יבוא והוא ישוב אליהם... מר ספיר יושב בכפר-סבא מכוח המיסטיקה, ולא מכוח השכלתנות. ואפילו אינו מוכן היום להתקדם לעבר קלקיליה ושכם מפני שאיבד את האמונה בכוח שהביא אותו לכפר-סבא, אין ביכולתו לשנות את העבר... אני מעז לומר שמר ספיר עלה אז לארץ מתוך צפצוף ציוני בלתי רציונלי על הסטטיסטיקה, על יחסי הכוחות, על התחזיות הדמוגרפיות, ועל הפורעים הערביים ועל המדיניות ההרסנית של ממשלת המנדאט. כך עלו אז כל היהודים. **כי בעת ההיא עוד עשו ציונות באידיאליזם, ולא במחשבים, באמונה ולא בתחזיות.** וראו זה הפלא: **הציונות נתקיימה, והתחזיות – נתבדו.****

יום נעים (עם תפילת "תן טל ומטר לברכה")!

יום ד', ט"ו בטבת תשס"א (10 בינואר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

**אנחנו רואים את המיסטיקה מכה את השכלתנות שוק על ירך, היום, ולא באיזה עבר
אגדי..."**
[שמואל שניצר, מעריב, ניסן תשל"ג (27.4.1973)]

יום נעים (עם תפילת "תן טל ומטר לברכה")!